

Pýtate sa – my odpovedáme

DIAZEPAM A FEBRILNÉ DIEŤA

Patrí diazepam každému febrilnému dieťaťu?

A. P., Košice

Horúčka je komplexná reakcia organizmu, ktorá umožňuje zvýšenie jeho obranyschopnosti. Pri zvýšenej teplote sa zlepšujú aktivity imunitných buniek a zhoršujú sa podmienky prežívania mikroorganizmov. Ak však teplota presiahne hodnotu 38,5 °C, pôsobí na organizmus nepriaznivo, zaťažuje krvný obeh a môžu vzniknúť komplikácie (dehydratácia, febrilné kŕče). Počas horúčky sa podávanie diazepamu neodporúča, lebo komplikácia vo forme febrilných kŕčov je zriedkavá (2).

Febrilné kŕče (FK) sa vyskytujú u 3 % detí s teplotou vo veku od 6 mesiacov do 5 rokov s maximom medzi 12. – 18. mesiacom. Sú najčastejšie v popoludňajších hodinách, vo väčšine prípadov sa objavia v prvý deň febrilného ochorenia, často ako jeho prvý príznak (iniciálne kŕče). Typický je sezónny výskyt v zimných a letných mesiacoch spolu so zvýšenou frekvenciou vírusových respiračných ochorení. Väčšina febrilných kŕčov má jednoduchý priebeh (85 – 90 %). Kŕče sú generalizované tonické, tonicko-klonické alebo klonické a netrvajú dlhšie ako 15 minút, sú symetrické, deti nemajú neurologický nález

pred a po záchvate a majú normálne EEG vyšetrenie. Ak záchvaty trvajú dlhšie ako 15 minút, ak sú asymetrické, ak deti majú neurologický nález pred alebo po záchvate (pozáchvatová Toddtova obrna), ak majú EEG nález, označujú sa ako komplikované febrilné kŕče. Riziko opakovania febrilných kŕčov pri ďalšom infekte je 30 %. Za rizikové faktory sa považuje pozitívna rodinná anamnéza febrilných kŕčov u rodičov a súrodencov (gény FEN 1–4), dojčenský vek a vznik FK pri teplote do 39,0 °C a komplikované febrilné kŕče (1, 3).

Liekom voľby pri FK je diazepam rektálne, ktorý sa odporúča podať po každom záchvate ako prevencia epileptického stavu. Sekundárna prevencia febrilných kŕčov antiepileptikami alebo intermitentným podávaním diazepamu sa neodporúča. V individuálnych prípadoch sa po neurologickom vyšetrení môže odporučiť intermitentná liečba diazepamom alebo dlhodobá liečba antiepileptikami (valproátom).

Antipyretická liečba (paracetamol, ibuprofen) neznižuje riziko opakovania sa febrilných kŕčov. Preventívna liečba fenytoínom a karbamazepínom tak isto neznižuje riziko, podávanie fenobarbitalu a valproátu sa ukázalo ako účinné. Nevýhody dlhodobej liečby s ich nežiaducimi účinkami prevažujú nad výhodami, a preto sa preventívna liečba febrilných kŕčov antiepileptikami neodporúča (2).

Intermitentná liečba fenobarbitalom alebo valproátom v prevencii FK nie je efektívna, ale ukázalo sa, že intermitentné podávanie diazepamu perorálne alebo rektálne znižuje riziko

opakovania FK. Krátkodobé nežiaduce účinky sú však časté (ataxia, spavosť, predráždenia), a preto sa podávanie vo všeobecnosti neodporúča. V individuálnych prípadoch, na základe odporúčaní detského neurológa sa intermitentne podáva diazepam alebo dlhodobo antiepileptiká (valproát) u detí s vysokým rizikom opakovaní. K týmto deťom patria deti s febrilnými kŕčmi a s rodinnou anamnézou výskytu FK, deti s komplikovanými FK, dojčatá, ak teplota bola pod 39,0 °C a deti rodičov s neprimeranou anxiozitou (1 – 3).

Záver: Podávanie diazepamu u detí s horúčkou ani intermitentné podávanie deťom po febrilných kŕčoch **sa neodporúča**. Pri FK sa odporúča diazepam rektálne, v individuálnych prípadoch sa na základe odporúčania detského neurológa odporúča intermitentná liečba diazepamom u detí s vysokým rizikom recidívy FK.

Literatúra:

1. Kovács L. Horúčka a horúčka neznámeho pôvodu. *Pediatr. prax* 2007; 2: 94–99.
2. Lux LA. Treatment of febrile seizures: historical perspective, current opinion and potential future direction. *Brain Develop* 2010; 32: 42–50.
3. Mráz M. Diagnostika a liečba horúčky u novorodencov, dojčiat a batoliat. *Pediatr. prax* 2005; 5: 235–39.

doc. MUDr. Pavol Sýkora, CSc.

Klinika detskej neurológie LF UK
a DFNSP
Limbová 1, 833 40 Bratislava
sykorap@nextra.sk

MANUÁL- Lieky registrované v Slovenskej republike 2010

Objednávacie kupón

Meno.....
 Priezvisko.....
 Spoločnosť.....
 IČO.....
 IČ DPH.....
 Adresa.....
 .....
 Tel.....
 Email.....
 počet.....ks

Objednávku pošlite na adresu:

BE TRADE spol. s r.o.
 Röntgenova 14
 851 01 Bratislava

Príjem objednávok aj na **www.slais.sk**
 vyplnením formulára

MC: 12.95 Eur/ks + poštovné

**Spoznali, zachceli, majú.
Manuál teraz prezerajú.**

Z obsahu:

- referenčné názvy liekových foriem v humánnej medicíne
- zoznam zdravotných poisťovní
- zoznam skratiek odborností lekárov
- bezpečnosť pacientov pri farmakoterapii
- dávkovanie liekov u detí
- humánne HVL P – registre liekov podľa liečiva, ATC, IS a abecedy
- homeopatické lieky – registre podľa IS a podľa abecedy